

Pomoc humanitarna. Jak mądrze pomagać?

Anna Dziadek

Poziom edukacyjny: 12 lat/ klasa 6

czynimy świat lepszym

Podstawowe informacje na temat warsztatu można znaleźć:

Temat warsztatu:

Pomoc humanitarna. Jak mądrze pomagać?

Autorka:

Anna Dziadek

Konsultacje merytoryczne: Barbara Biskup

Cele:

Uczeń/uczennica wie, umie rozumie:

Wiedza:

- uświadomienie co to jest pomoc humanitarna, jakie wartości są w nią wpisane oraz dlaczego warto pomagać innym,
- pogłębienie wiedzy na temat klęsk humanitarnych (uczeń/ uczennica rozumie różnice pomiędzy różnymi rodzajami katastrof spotykających ludzkość) oraz problemów współczesnego świata.

Wiedza:

- Rozwój umiejętności analizowania informacji zawartych w tekście pod kątem wyodrębnienia z niego kluczowych informacji (uczeń/ uczennica w oparciu o różne źródła i na wybranych przykładach przedstawia pomoc państw i organizacji pozarządowych dla krajów dotkniętych kryzysem humanitarnym).
- Pogłębienie umiejętności współpracy w zakresie wspólnego wykonywania zadań, wymiany informacji i opinii, kulturowego odnoszenia się do innych.

Postawy:

- empatii w stosunku do osób żyjących w krajach globalnego Południa.

Hasła tematyczne

- przyczyny kryzysów humanitarnych, susza, powódź, huragan- cyklon, konflikty zbrojne, trzęsienie ziemi, kryzys humanitarny, pomoc humanitarna

Poziom edukacyjny

(wiek uczniów i uczennic/ klasa)

kl. VI szkoły podstawowej

Odwołania do podstawy programowej:

- opowiada o przejawach i przyczynach nędzy na świecie oraz formułuje własną opinię o działaniach pomocowych podejmowanych przez państwa lub organizacje pozarządowe,
- wyjaśnia na przykładach przyczyny i następstwa konfliktów zbrojnych na świecie.

Metody

rozmowa, pokaz, pantomima, ćwiczenia praktyczne, praca zbiorowa, zespołowa i indywidualna

Co trzeba przygotować przed rozpoczęciem lekcji?

teksty źródłowe- opisy katastrof i kryzysów humanitarnych, zdjęcia kryzysów humanitarnych, mapa świata, krótkie filmy o kryzysach humanitarnych, materiały plastyczne do wykonania kolażu (kartki, wycinki z gazet, farby pocztówki, pisaki, klej) wy, czerwony), wlepki PAH.

Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipchart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
5 minut	<ul style="list-style-type: none"> zapoznanie uczniów z celem lekcji 	<p>Powitanie, sprawy organizacyjne.</p> <p>Podanie celu i tematu lekcji.</p>		
Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipchart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
10 minut	<ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie 	<p>Uczniowie i nauczyciel siedzą w kółku. Nauczyciel wprowadza uczniów w problematykę pomocy humanitarnej. Uczniowie udzielają odpowiedzi na pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> kiedy udzielamy pomocy innym ludziom ? dlaczego ludzie powinni sobie pomagać? czy są jakieś sytuacje w których szczególnie powinniśmy pomagać ? Czy słyszeliście o jakimś zdarzeniu w różnych krajach, po których inne państwa rozpoczęły pomoc humanitarną dla poszkodowanych mieszkańców ? 		<ul style="list-style-type: none"> samodzielne odpowiedzi uczniów, każdy uczeń ma możliwość wypowiedzenia się. jeśli odpowiedź uczniów będzie „tak” lub „Nie” , to wtedy zadaje dodatkowe pytania w zależności od wybranej sytuacji, wydarzenia. Wyjaśnienie słowa pomoc humanitarna,

Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipchart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
15 minut	<ul style="list-style-type: none"> określenie/ nazwanie katastrof humanitarnych 	<p>Nauczyciel kładzie na środku zdjęcia kryzysu humanitarnego (trzęsienie ziemi, powódź, huragan-cyklon, wojna, susza). Zdjęć jest tyle, ilu uczniów w klasie.</p> <ul style="list-style-type: none"> Wybierzcie po 1 zdjęciu, ale takim, które będzie dla was ważne, które was poruszyło. Po wybraniu zdjęć, każdy uczeń/uczenica opowiada co znajduje się na zdjęciu, dlaczego dokonał/a takiego wyboru? Na tablicy przyklejam napis z podanym przez ucznia kryzysem humanitarnym. 	<ul style="list-style-type: none"> zdjęcia katastrof humanitarnych- załącznik nr 7, napisy katastrof 	<ul style="list-style-type: none"> czas na dokonanie wyboru zdjęcia wszyscy słuchają wypowiedzi jednego ucznia
Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipchart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
15 minut	<ul style="list-style-type: none"> uczniowie poznają sytuacje ludzi dotkniętych katastrofą humanitarną wskazują na mapie miejsca katastrof 	<p>Dzielę klasę na 5 zespołów według zdjęć, które wybrali uczniowie. Każdy zespół otrzyma opis kryzysu humanitarnego, (powódź, susza, trzęsienie ziemi, cyklon, wojna).</p> <p>Zadanie polega na uważnym przeczytaniu tekstu, Jeśli znajdziecie stwierdzenia, które są dla was niezrozumiałe- zaznaczcie je ołówkiem. przeczytaniu tekstów opisu sytuacji ludzi tam mieszkających.</p> <p>Po przeczytaniu :</p> <ul style="list-style-type: none"> O którym z zaznaczonych na mapie państw czytaliście tekst? Jakiej katastrofy dotyczył tekst z którym się zapoznaliście? Czy coś okazało się dla was nowe, niezrozumiałe? Opowiedzcie klasie o tym co wydarzyło się w danym państwie i jakie działania podjęto po katastrofie 	<ul style="list-style-type: none"> tekst źródłowy, mapa świata Załącznik nr 2,3,4,5,6 	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel omawia wraz z uczniami kryzys humanitarny, który jest wynikiem katastrof.

Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipchart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
		<p>Grupy kolejno wymieniają na forum klasy najważniejsze i najbardziej charakterystyczne informacje dotyczące opisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trzęsienia ziemi, • powodzi, • suszy, • cyklonu-huraganu, • konfliktów zbrojnych <p>Wskazują na mapie świata Polskę oraz miejsce katastrofy. Nauczyciel spisuje informacje wymienione przez uczniów. Następnie pyta uczniów o wspólne elementy dla tych wydarzeń. Nauczyciel zapisuje odpowiedzi uczniów.</p>		
Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipchart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
25 minut	<ul style="list-style-type: none"> • wskazują konkretną pomoc ludziom dotkniętym kryzysem humanitarnym • tworzą definicję pomocy 	<p>Druga godzina lekcyjna</p> <p>Przed rozpoczęciem pracy w grupach uczniowie oglądają krótkie filmy o kryzysach humanitarnych. Do pracy w grupach zostaje zachowany podział z poprzedniej lekcji. Praca w grupach polega na stworzeniu kolażu na którym zespół wypisze jakie materiały są niezbędne ludziom dotkniętym konkretną klęską. Rozdam wam teraz kartony.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • załącznik nr 8, 9, 10, 11, 12 • arkusz białego lub szarego papieru, • napis katastrofy, pisaki, klej, farby, zdjęcia z gazet, papier kolorowy 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwrócenie uwagi, aby wszyscy pracowali w grupie. • Definicja : Pomoc humanitarna to pomoc kierowana dla osób dotkniętych kryzysem humanitarnym (klęską żywiołową, konfliktem zbrojnym). Nakierowana jest na ratowanie życia i zdrowia, zmniejszenie cierpienia i udzielenie pomocy w poradeniu sobie z sytuacją.

Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipchart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
	<ul style="list-style-type: none"> tworzą definicję pomocy 	<p>Czynności porządkowe i organizacyjne, przypomnienie zasad obowiązujących na zajęciach</p> <p>Rozdam wam teraz kartony. Napiszcie na środku nazwę katastrofy, która się zajmuje a wokół narysujecie według własnego pomysłu, czego potrzebują ludzie dotknięci konkretną klęską, Na wykonanie zadania macie 10 minut.</p> <p>Teraz porównajcie to co narysowaliście na kartonach z informacjami zawartymi w tekstach źródłowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> Czy czegoś zabrakło? Czy o czymś zapomnieliście? Czy trzeba coś jeszcze dodać. <p>Praca na tekstach źródłowych. Uczniowie w zespołach dyskutują, dlaczego akurat te artykuły są potrzebne w danej sytuacji.</p> <p>Prezentacja plakatów</p> <p>Następnie spróbujcie własnymi słowami opisać, co to jest pomoc humanitarna. Uczniowie wypracowują w zespołach własne definicje pomocy. Jak uczniowie rozumieją to pojęcie. Każdy zespół prezentuje wypracowaną swoją definicję.</p> <p>Prezentacja wyników pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> Teksty źródłowe: załącznik nr 2, 3, 4, 5, 6 	

Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipczart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
10 minut	<ul style="list-style-type: none"> pokazanie znaczenia pomocy humanitarnej 	<p>Nauczyciel prowadzi dyskusję podsumowującą na forum klasy, zadając pytania i zapisuje na tablicy odpowiedzi uczestników:</p> <ul style="list-style-type: none"> Co to jest pomoc humanitarna? O czy należy pamiętać, kiedy planuje się pomoc? Co trzeba wiedzieć, jeśli chce się pomóc? Jak myślicie, czy my także możemy pomagać ludziom mieszkającym daleko od Polski ? W jaki sposób mogę pomóc? 		<ul style="list-style-type: none"> Każdy uczeń ma możliwość wypowiedzi

Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipczart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
10 minut		<p>Ewaluacja zajęć:(uczniowie udzielają odpowiedzi na trzy pytania)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jak zajęcia się podobały? (w skali od 1-6)przyklejają karteczki na linii skali od 1-6 2. Co szczególnie utkwiło mi w pamięci? (otrzymują 2 karteczki na których krótko zapisują co szczególnie utkwiło im w pamięci).karteczki przyklejają na flipczart 3. Co dobrego wynoszą z tych zajęć ? Odpowiedzi zapisane na karteczkach przyklejają na tablicę na rysunku walizki. 4. Zakończenie: podziękowanie uczniom za zaangażowanie w zajęcia. 	<ul style="list-style-type: none"> karteczki, flipczart 	

Załącznik 1 „napisy”

**SUSZA, TRZĘSIENIE ZIEMI,
KONFLIKTY ZBROJNE,
POWÓDŹ, HURAGAN-CYKLON**

Załącznik 2: susza

Etiopia

Ludność Etiopii od zawsze musi stawiać czoła suszom. Położona w rejonie ciepłego klimatu jest silnie narażona na proces pustynnienia- czyli proces w wyniku którego zmniejsza się obszar żyzny i zdalny do użytkowania przez człowieka, za to zwiększa się obszar pustynny i półpustynny. W ciągu ostatnich 20 lat już kilkakrotnie hodowle bydła oraz pola były całkowicie zniszczone z powodu braków do zasobów wodnych (studnie i ciekły wodne wysychały, a pora deszczowa nie pojawiała się). W wyniku tego ludność Etiopii boryka się z problemem głodu i niedożywienia. Ponad połowa dzieci w Etiopii- 6 milionów cierpi na niedożywienie. W większości wypadków rodzice nie mają możliwości pozyskania ani czystej wody, ani podstawowego wyżywienia. W wyniku tego w Etiopii następują masowe przemieszczania ludności z obszarów zupełnie nie żyznych do obszarów w których ludność ma nadzieję na znalezienie pożywienia.

W skrajnych przypadkach, dzieci cierpiące na ostre niedożywienie potrzebują bezpiecznego i wysokoenergetycznego pożywienia, bogatego w witaminy i minerały.

Załącznik 3: trzęsienie ziemi

Haiti

We wtorek 12 stycznia 2010r. ok. godz. 17.00 wybrzeże Haiti dotknęło największe od 200 lat trzęsienie ziemi. Epicentrum wstrząsów zlokalizowane było w pobliżu stolicy kraju. W trzęsieniu ucierpiało ponad 200000 rodzin. Nie ma wątpliwości, że trzęsienie ziemi i około 40 wstrząsów wtórnych, które po nim nastąpiły, dokonało niewyobrażalnych zniszczeń. Szkoły, domy i drogi były zniszczone, elektryczność została odcięta, kanalizacja przestała funkcjonować.

Ze względu na liczbę ofiar w ciągu kilku rodzin zaczęło brakować podstawowych środków medycznych do opieki nad rannymi. Tysiące ludzi znalazło się pod gruzami, wśród ofiar większość stanowiły dzieci. We współpracy z organizacjami międzynarodowymi w pierwszych godzinach po trzęsieniu ziemi skoncentrowano się na zapewnieniu: dostępu do czystej wody, urządzeń sanitarnych, dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej. Niezwykle istotną sprawą było zapewnienie opieki i bezpieczeństwa dzieciom oraz umożliwienie dostępu do tymczasowych punktów edukacyjnych.

Załącznik 3: konflikty zbrojne

Kongo

W ciągu ostatnich lat w Kongo zginęło ponad 5 milionów osób. Ciągłe konflikty zbrojne i brak stabilizacji sprawiają, że skala nieszczęść spotykających mieszkańców tego kraju jest ogromna. Każdego dnia przybywa nowych ofiar przemocy, głodu i chorób. Zniszczone zostały wioski, targowiska, nie ma szpitali, a rozgrabione szkoły świecą pustkami. Mimo ogłoszonego oficjalnie pokoju, nadal tysiące rodzin uciekają przed krwawymi atakami bojowników.

Najbardziej dramatyczna jest sytuacja dzieci. Co roku umiera tu pół miliona dzieci poniżej 5 roku życia. Ginię nie tylko w wyniku walk, ale na skutek niedożywienia i chorób, na które brakuje lekarstw. Są tak osłabione, że nie mają szansy wygrać z żadną infekcją. Padają ofiara malarii, biegunki, gruźlicy, które przy braku dostępu do podstawowej opieki medycznej, leków i wykwalifikowanego personelu medycznego są zabójcze. Poza próbami rozmów międzynarodowych mających na celu zakończenie konfliktu, na co dzień potrzebna jest doraźna pomoc. Pomoc humanitarna jest zróżnicowana- od medycznej po dożywieniową. Dzieciom należy zapewnić podstawowe szczepienia, a tym które zostały osierocone gwarantuje się dach nad głową, pożywienie i wodę pitną.

Załącznik 5: powódź

Pakistan

W 2010 roku największe od 80 lat powodzie dotknęły większa część Pakistanu. Ponad 1400 osób zginęło, a około 3 miliony osób, w tym 1,4 miliona dzieci potrzebowało natychmiastowej pomocy. W wielu wioskach w Pakistanie, mieszkańcy stracili całoroczne plony a ich domy uległy zniszczeniu. Wielu z ok. 3,5 miliona mieszkańców regionu straciło tegoroczne plony a ich domy uległy zniszczeniu. Powódź dotknęła również tereny, gdzie woda zniszczyła główne drogi, oraz większość infrastruktury, odcinając tym samym lokalną społeczność od centrum kraju. Sprawą kluczową było zapewnienie pitnej wody setkom tysięcy osób w miejscach, gdzie dotychczasowe źródła wody zostały zniszczone lub zanieczyszczone. W kolejnych dniach bardzo ważne było stworzenie miejsc w których osoby dorosłe i dzieci mogli spotkać się z psychologami pomagającymi im w poradzeniu sobie z trudną sytuacją.

Załącznik nr 7: Fotografie z katastrof humanitarnych

https://www.google.pl/?gws_rd=ssl#q=zdj%C4%99cia%2C+fotografie+z+katastrof+humanitarnych

załącznik nr 8: Tsunami www.youtube.com/watch?v=8zoX9H6xiPo

załącznik nr 9: Pożary lasów w Indonezji www.youtube.com/watch?v=rriiVSpEe7Ms

załącznik nr 10: Huragan www.youtube.com/watch?v=QDF-K40UMotc

załącznik nr 11: Trzęsienie Ziemi www.youtube.com/watch?v=6HqcdyK_Lw

załącznik nr 12: www.youtube.com/watch?v=e9ASdphrWmY

Załącznik 6: cyklon

Madagaskar

W grudniu 2006r. cztery cyklony (Bondo, Clovis, Gamede i Flavio) dotknęły 13 spośród 22 regionów Madagaskaru. Wiosną 2007 r. kolejne dwa cyklony, Indlala oraz Jaya nawiedziły 7 regionów położonych wybrzeżu wyspy. Ucierpiało ponad 450 tys. osób. Prędkość wiatru przekraczała 200 km na godzinę, gdy żywioł uderzył we wschodnie wybrzeże. Bardzo silny wiatr zniszczył część infrastruktury. Towarzyszące mu ogromne opady deszczu zniszczyły uprawy i hodowle, a tysiące ludzi musiało uciekać z domów. Na zalanych terenach zaistniało bardzo wysokie ryzyko wystąpienia chorób spowodowanych brakiem dostępu do czystej wody oraz chorób zakaźnych (ostra biegunka i malaria). Najbardziej zagrożoną grupą były dzieci, które nie ukończyły jeszcze 5 roku życia, kobiety w ciąży oraz kobiety karmiące piersią. Do najpilniejszych potrzeb poszkodowanej ludności należało zapewnienie szybkiej pomocy w postaci pożywienia, wody pitnej, podstawowych lekarstw, urządzeń sanitarnych i schronienia.

Źródła i materiały dodatkowe:

1. Załącznik 2,3,4,5,6 - Dostrzec innych. Pomoc humanitarna na świecie. Materiały edukacyjne dla szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. https://www.unicef.pl/media/images/stories/akcje_dla_szkol/dokumenty/32/Material_dydaktyczny_dla_nauczycieli.pdf
2. http://www.ceo.org.pl/sites/default/files/news-files/m2_zad_dalekie_kraje_blskie_problemy_fin.pdf
3. [Pomoc humanitarna](#)
4. http://www.pah.org.pl/multimedia/114/33/syria_dotrzec_z_pomoca